

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 maja 2016 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu zobowiązał D. T. jako sprawcę przemocy w rodzinie do opuszczenia wraz ze wszystkimi swoimi rzeczami lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) blok nr 14, a wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu Gminy M. Ł. (1), przyznał radcy prawnemu T. R. ze Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego w Łowiczu kwotę 147,60 zł w tym 23% VAT tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego świadczonego uczestnikowi D. T. z urzędu (pkt2), zasądził od D. T. na rzecz wnioskodawczynie E. T. kwotę 177 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt3), nakazał zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego w Łowiczu na rzecz E. T. kwotę 160 zł tytułem nadpłaconej opłaty od wniosku (pkt 4) oraz ustalił, że nieuiszczone koszty sądowe ponosi Skarb Państwa (pkt5).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że w dniu 4 września 2014 r. E. T. wniosła pozew przeciwko D. T. o eksmisję z lokalu mieszkalnego położonego w Ł. przy ulicy os. (...) w trybie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego, a nadto o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Podała, że pozwany swoim rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie stron, albowiem znęca się psychicznie nad E. T., wywołuje awantury domowe, podczas których ubliża powódce, zakłóca spoczynek nocny i używa gróźb. Pozwany D. T. wniósł o oddalenie powództwa.

Pismem procesowym z dnia 22 lipca 2015 roku pełnomocnik powódki zmodyfikował żądanie pozwu w ten sposób, że wniósł o zobowiązanie D. T. do opuszczenia i opróżnienia lokalu mieszkalnego położonego w Ł. przy ulicy os. (...) w trybie art. 11 a ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, albowiem D. T. swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie.

Postanowieniem z dnia 26 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy w Łowiczu podjął postępowanie w trybie nieprocesowym.

Uczestnik postępowania wniósł o oddalenie wniosku.

Sąd Rejonowy oparł rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych. E. i D. małżonkowie T. zawarli związek małżeński w dniu 25 grudnia 1976 r. W okresie trwania związku małżeńskiego E. T. uzyskała przydział lokalu mieszkalnego położonego w Ł. na Os. (...). Do zajmowania lokalu mieszkalnego zostali również uprawnieni: mąż D. T. oraz dzieci: K. T. i S. T.. W 2009 roku stosunki pomiędzy małżonkami uległy pogorszeniu. D. T. zaczął nadużywać alkoholu, pod wpływem którego wywoływał awantury domowe. W 2009 roku E. T. zgłosiła pierwszą interwencję Policji na zachowanie męża i złożyła zawiadomienie o popełnieniu przez niego przestępstwa, ale w rezultacie sprawę wycofała, obawiając się, że może ją to przerosnąć. Nadto żywiła nadal nadzieję, że zachowanie męża ulegnie poprawie. Z biegiem czasu sytuacja ulegała jednak dalszemu pogorszeniu. D. T. sprowadzał do mieszkania kolegów, którzy razem spożywali alkohol i zanieczyszczali lokal, załatwiając potrzeby fizjologiczne na podłogę w łazience.

W rezultacie w 2009 roku E. T. złożyła pozew o rozwód. Wyrokiem z dnia 19 października 2009 r. Sąd Okręgowy w Łodzi rozwiązał związek małżeński stron przez rozwód z zaniechaniem orzekania o winie. Po orzeczeniu rozwodu, strony nadal zamieszkiwały wspólnie w lokalu mieszkalnym, zajmując osobne pokoje. E. T. założyła zamek w drzwiach swojego pokoju. Strony wspólnie korzystają z kuchni i łazienki.

Po orzeczeniu rozwodu zachowanie D. T. uległo dalszemu pogorszeniu. W dniu 11 marca 2013 roku D. T. groził żonie, że ją zabije i skończy jak „Fryzjerka z P.”, wymachiwał do niej rękoma. Z obawy przed byłym mężem, wnioskodawczynie zawiadomiła policję. W trakcie awantur domowych E. T. wzywała na pomoc sąsiadkę, która potrafiła uspokoić uczestnika. Zdarzało się, że D. T. zostawiał odkręcony kurek od gazu, niszczył meble w przedpokoju, wpadając na nie, będąc pod wpływem alkoholu. Zakłócał wnioskodawczynie spoczynek nocny, walił pięściami i kopał w drzwi, ubliżał jej słowami wulgarnymi. Siedział pod drzwiami E. T. z nożem, grożąc jej pozbawieniem życia, rzucił nożem w jej kierunku. Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Łowiczu uznał D. T. za winnego przestępstwa znęcania się

psychicznego nad E. T. i skazał go na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat tytułem próby, oddając go pod dozór kuratora sądowego i zobowiązując do podjęcia leczenia odwykowego w Poradni Przeciwalkoholowej w Ł..

Od czerwca 2014 r. uczestnik zamieszkał u chorej matki, a ponownie wprowadził się do mieszkania w styczniu 2015 r. po śmierci matki. Wówczas ponownie zaczął nadużywać alkoholu, ubliżał wnioskodawczyni, zakłócał jej ciszę nocną, pukając kilka razy w nocy do jej drzwi, oddawał mocz na podłogę w łazience i przedpokoju, nie sprząając po sobie.

W dniach 04 lutego 2015 r., 01 maja 2015 r. i 16 lipca 2015 r. zostały przeprowadzone interwencje policji w lokalu mieszkalnym stron, wszystkie zostały zakończone pouczeniem D. T..

Z uwagi na nagminne nadużywanie alkoholu, latem 2015 roku D. T. miał omamy wzrokowe, trząsł się ze strachu, podjął próbę samobójczą przez powieszenie. Z uwagi na zły stan zdrowia uczestnika, w dniu 13 września 2015 r. wnioskodawczyni wezwała pogotowie na prośbę byłego męża. Od 13 września do 17 listopada 2015 r. D. T. przebywał w Szpitalu (...) w S. na leczeniu odwykowym. Po opuszczeniu szpitala, uczestnik ponownie spożywał alkohol, dlatego został umieszczony w izbie wytrzeźwień.

W dniu 11 grudnia 2015 r. D. T. został osadzony w Zakładzie Karnym w Ł. w związku z zarządzeniem wobec niego kary jednego roku pozbawienia wolności.

Postanowieniem z dnia 31 marca 2016 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu dokonał podziału majątku wspólnego stron i przyznał E. T. m.in. prawo najmu przedmiotowego lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. os. (...) blok 14 z dopłatą na rzecz uczestnika postępowania D. T. kwoty 51,66 zł. Jednocześnie Sąd uznał, że wnioskodawczyni poczyniła nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci opłat czynszu najmu za okres od czerwca 2014 r. do marca 2016 r. w kwocie 3.508 złotych.

D. T. obecnie odbywa karę pozbawienia wolności, koniec kary przypada na 11 grudnia 2016 r.

Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawczyni E. T., jako konsekwentne, wewnętrznie spójne i układające się w logiczny ciąg przyczynowo – skutkowy. Zeznania te korespondują z dowodami z dokumentów w postaci informacji z KPP w Ł. oraz opinią sądowo – psychiatryczną dotyczącą D. T., z której wynika, że uczestnik jest osobą uzależnioną od alkoholu, a spożywanie alkoholu nasila u niego zachowania agresywne.

Zeznaniom wnioskodawczyni E. T. odpowiadają zeznania świadka E. T., która widziała wnioskodawczynię zmywającą mocz w ubikacji oraz była świadkiem, jak uczestnik kopał w drzwi i bluźnił. O pozostałych zdarzeniach i przejawach negatywnego zachowania uczestnika D. T. świadek wiedziała z relacji wnioskodawczyni. Przymiotu wiarygodności zeznaniom E. T. nie odbiera fakt, iż zostały złożone przez osobę, będącą w bardzo bliskich stosunkach z wnioskodawczynią, dlatego Sąd Rejonowy dał im wiarę.

Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne zeznania świadka B. B., mimo tego, że świadek przyznała, że dwa dni przed sprawą „przypominała” sobie z E. T. wszystkie sytuacje, po czym zostały one spisane na kartce. Sąd wskazał, że świadek B. B. jest osobą w zaawansowanym wieku (79 lat), co mogło zadecydować o prośbie spisania poszczególnych zdarzeń na kartce. Nadto świadek podkreślała, jeśli danej kwestii nie była pewna lub jej nie pamiętała, co świadczyło o wiarygodności jej zeznań.

Zeznania świadka I. S. nie wniosły niczego do sprawy, dlatego na ich podstawie Sąd nie dokonywał ustaleń faktycznych. Świadek zaprzeczyła, aby słyszała, że w mieszkaniu stron dochodziło do awantur domowych. Jednocześnie nie potwierdziła wersji uczestnika, że wnioskodawczyni wszczywała awantury bądź zachowywała się prowokacyjnie wobec D. T..

Zeznania uczestnika postępowania D. T. stanowiły podstawę ustaleń faktycznych jedynie w niewielkim zakresie, tj. odnośnie tego, że przebywał w szpitalu psychiatrycznym na leczeniu odwykowym, podejmował próby samobójcze, a

przez okres blisko półroczny zamieszkiwał wraz z matką, nie partycypując w kosztach utrzymania przedmiotowego lokalu. W pozostałej części, Sąd odmówił depozycjom uczestnika waloru miarodajności z uwagi na ich nielogiczność i wewnętrzną sprzeczność.

Oceniając zasadność wniosku Sąd Rejonowy odniósł się do treści przepisu art.11 a ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Dz.U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493), zgodnie z którym jeżeli członek rodziny wspólnie zajmujący mieszkanie, swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba dotknięta przemocą może żądać, aby sąd zobowiązał go do opuszczenia mieszkania. Zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy, przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 ustawy, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Żądanie zobowiązania przez sąd danej osoby do opuszczenia mieszkania przysługuje jedynie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, niezależnie od tego, czy sprawcy tej przemocy można zarzucić popełnienie przestępstwa, żądanie zobowiązania danej osoby do opuszczenia mieszkania i wydanie przez sąd stosownego orzeczenia jest bowiem niezależne od tego, czy wobec osoby stosującej przemoc, toczyło się lub zakończyło się postępowanie w sprawie o popełnienie takiego przestępstwa.

Okoliczności rozpoznawanej sprawy wskazują, że D. T. stosował przemoc psychiczną w stosunku do E. T. w ten sposób, że wielokrotnie wszczynał awantury domowe pod wpływem alkoholu, podczas których ubliżał żonie, zakłócał jej spoczynek nocny oraz groził jej uszkodzeniem ciała lub pozbawieniem życia. Systematyczne awantury, wszczynane pod wpływem alkoholu, bezsprzecznie stanowią dowód tego, iż uczestnik od grudnia 2010 r. stosował przemoc psychiczną w stosunku do byłej żony E. T.. Poprzez wulgarne wyzwiska wielokrotnie godził w jej godność, wywołując u niej poczucie krzywdy moralnej. Uczestnik swoim zachowaniem powodował u niej cierpienia psychiczne, zaś E. T. nie mogła mu się przeciwstawić, jedyną formą jej obrony było informowanie o zachowaniu męża E. T. bądź sąsiadki oraz sporadyczne zgłaszanie interwencji Policji.

Zdaniem Sądu Rejonowego zachowanie D. T. narażało E. T. na niebezpieczeństwo utraty zdrowia, naruszało jej godność, a przede wszystkim wywoływało poczucie krzywdy moralnej.

Z tych względów Sąd Rejonowy uznał żądanie wnioskodawczyni za zasadne.

O kosztach postępowania, Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o art. 520 par.2 k.p.c., uznając, że wobec sprzeczności interesów stron istnieją podstawy do obciążenia uczestnika kosztami postępowania w wysokości 177 złotych, na które składa się opłata od wniosku w wysokości 40 złotych oraz wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawczyni, będącego radcą prawnym – 120 złotych, powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych.

Z uwagi na fakt, że uczestnik przegrał proces, dlatego Sąd przyznał ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łowiczu radcy prawnemu T. R. kwotę 120 złotych z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi z urzędu wraz z 23 % podatku VAT – w myśl § 10 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 163, poz.1349).

Jednocześnie Sąd na podstawie art. 84 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał zwrócić wnioskodawczyni E. T. kwotę 160 zł tytułem nadpłaconej opłaty sądowej od wniosku wszczynającego postępowanie w sprawie niniejszej.

Apelację od przedmiotowego postanowienia wniósł uczestnik postępowania D. T.. Uczestnik zaskarżył postanowienie w całości, zarzucając :

- naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 i art.271 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, ocenę niektórych dowodów, w szczególności zeznań świadków

E. T. i B. B. z naruszeniem doświadczenia życiowego; sprzeczność niektórych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału procesowego, w tym pominięcie przez Sąd okoliczności, iż „zeznania” świadka B. B. zostały jej narzucone przez wnioskodawczynię, co w konsekwencji doprowadziło do błędów w ustaleniach faktycznych, polegającego na bezpodstawnym przyjęciu przez Sąd, iż uczestnik postępowania stosował wobec wnioskodawczyni przemoc psychiczną w takim natężeniu, że czyniło to szczególnie uciążliwym wspólne ich zamieszkiwanie, podczas, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na dokonanie takich ustaleń faktycznych.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez oddalenie wniosku o zobowiązanie D. T. do opuszczenia lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł., przy ul. (...) blok nr 14, zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm przepisanych.

Wnioskodawczyni wniosła o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od uczestnika kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

Dopuszczenie się obrazy art. 233 § 1 k.p.c. przez sąd może polegać albo na przekroczeniu granic swobody oceny wyznaczonej logiką, doświadczeniem, zasadami nauki albo też na niedokonaniu przez sąd wszechstronnego rozważenia sprawy. W świetle utrwalonych poglądów judykatury i piśmiennictwa prawniczego, nie jest wystarczającym uzasadnieniem zarzutu naruszenia normy art. 233 § 1 k.p.c. przedstawienie przez stronę skarżącą własnej oceny dowodów i wyrażenie dezaprobaty dla oceny prezentowanej przez Sąd pierwszej instancji. Skarżący ma obowiązek wykazania naruszenia przez sąd paradygmatu oceny wynikającego z art. 233 § 1 k.p.c. (a zatem wykazania, że sąd a quo wywiódł z materiału procesowego wnioski sprzeczne z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego, względnie pominął w swojej ocenie istotne dla rozstrzygnięcia wnioski wynikające z konkretnych dowodów - grupy dowodów). Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu.

Zdaniem Sądu Okręgowego dokonując oceny dowodów Sąd Rejonowy błędnie uznał za wiarygodne zeznania świadka B. B.. Świadek składając zeznania posługiwała się notatkami sporządzonymi przez wnioskodawczynię co do okoliczności mających znaczenie dla rozstrzygnięcia. Zeznania te nie były zatem składane w warunkach swobody wypowiedzi, a w konsekwencji nie mogą stanowić podstawy ustaleń faktycznych.

Mimo tego uchybienia Sąd Rejonowy ustalił prawidłowo okoliczności faktyczne, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne.

W szczególności, wbrew zarzutom apelacji nie sposób odmówić waloru wiarygodności zeznaniom świadka E. T. – bratowej uczestnika. Zeznania te są logiczne, spójne i konsekwentne. Świadek nie była w żaden sposób zainteresowana rozstrzygnięciem, a same tylko dobre relacje świadka z jedną ze stron postępowania nie mogą dyskwalifikować jego zeznań jako źródła dowodowego. Świadek ten wskazała także na okoliczności dla uczestnika korzystne, jak to, że nigdy nie uderzył żony oraz, że od czasu rozvodu stron nie widziała pijanych kolegów uczestnika w mieszkaniu stron.

Ponadto Sąd Rejonowy prawidłowo oparł ustalenia faktyczne na dowodzie z przesłuchania wnioskodawczyni, które były konsekwentne i spójne. Wersja wnioskodawczyni koresponduje przede wszystkim z dowodami z dokumentów w postaci informacji z KPP w Ł., postanowienia o zarządzeniu wykonania kary, a także dokumentacji fotograficznej.

Z tego względu Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekła na podstawie art. 520 § 2 w zw. z art. 391 k.p.c. wobec sprzeczności interesów stron postępowania. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika wnioskodawczyni Sąd ustalił na

podstawie § 7 pkt 1 w zw. z § 20 i § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015 poz. 1804).

Wysokość wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu uczestnikowi przez radcę prawnego T. R. została określona zgodnie z § 4 ust.1 i 3 w zw. z § 5, § 13 pkt 1 i § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. 2015 poz. 1805).